

Nr 1492

Av fru **Sundberg** och herr **Wennerfors**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 143, angående reviderade tim- och kursplaner för de tvååriga ekonomiska, sociala och tekniska linjerna i gymnasieskolan.*

(Lika lydande med motion nr 1278 i Första kammaren)

Departementschefen betonar i proposition nr 143, med anledning av förslag till reviderade timplaner för de tvååriga linjerna i gymnasieskolan, att den föreslagna förändringen inte syftar till en förändring av målet för utbildningen vid ifrågavarande linjer.

En stor del av de elever som lämnar gymnasieskolans tvååriga linjer kommer att gå direkt ut i förvärvslivet. Skolan måste därför syfta till att ge bästa möjliga förutsättningar för detta. I läroplanen framhålls också: »En viktig uppgift för fackskolan är att göra eleven van att självständigt ta ställning till de uppgifter och den information han möter i skola, arbets- och samhällsliv. Eleven bör vänja sig vid en undersökande inställning till de kunskaper och den information som erbjuds inom och utom skolan, granska påståenden och ställa krav på saklighet och tillförlitlighet både när de bedömer andras upplysningar och när de framför egna synpunkter.»

Att denna målsättning uppskattats av eleverna bevisas genom det intresse ämnet konsumentkunskap rönt under de sju år det förekommit i fackskolan. Ämnet konsumentkunskap har som mål att »utveckla förmågan till ett kritiskt tänkande i konsumentfrågor och förvärva förtroendet med ekonomisk planering vid inköp». För den enskilde konsumenten är det av stor betydelse att kunna värdera och bedöma utbudet av varor i relation både till det egna behovet och till deras behov med vilka de kommer i kontakt i sin yrkesverksamhet. Sådana bedömningar blir också samhällsekonomiskt värdefulla. Ett ökat sparande har klart positivt samband med förmågan till välbedömda inköp. I ämnet konsumentkunskap ingår också information om bättre kostvanor. Socialstyrelsens stora kampanj, som nu startar med syfte att förbättra våra kostvanor, visar vilken betydelse man från samhällets sida lägger vid hälsotillståndet. Skolöverstyrelsen har i sitt förslag till reviderade timplaner för de tvååriga ekonomiska och sociala linjerna i gymnasieskolan påpekat att den finner det angeläget att konsumentkunskap görs till ett gemensamt obligatoriskt ämne för eleverna på både den ekonomiska och den sociala linjen (2 vt. i åk. 2). Departementschefen har emellertid inte velat biträda denna uppfattning. I stället föreslås i propositionen att konsumentkunskap blir ett av de tre alternativen för obligatoriskt tillval. Enligt pressmeddelande från utbildningsdepartementet den 1 september 1970 skall ämnet kunna läsas 3 vt. i åk. 2. Någon moti-

vering för ändringen från skolöverstyrelsens förslag om obligatorisk läsning av konsumentkunskap finns inte i departementschefens skrivning.

Att märka är att de två övriga alternativen för obligatoriskt tillval är B- eller C-språk med 3 vt. i respektive årskurs och estetiskt ämne med samma antal vt. Av de sammanställningar som gjorts över fackskoleelevernas fria tillval av B- eller C-språk har framgått att en stor majoritet av eleverna valt att läsa ett andra språk. På den sociala linjen har under läsåret 1967/68 80,1 % av eleverna och under 1968/69 58,6 % valt B- eller C-språk. På den ekonomiska linjen har under 1967/68 86,3 % och under 1968/69 66 % valt ett andra språk. Siffrorna visar att de flesta elever vill ha kunskaper i mer än ett främmande språk, troligen främst med tanke på framtida yrkesverksamhet eller vidare yrkesutbildning. Det är högst sannolikt att endast ett relativt litet antal elever kommer att välja konsumentkunskap.

Detta måste mot bakgrund av den uppskattning ämnet hittills rönt vara högst beklagligt. Alla elever på den sociala linjen har haft konsumentkunskap 2 vt. i åk. 1, och på den ekonomiska linjen har det fria tillvalet inneburit att eleverna kunnat läsa ämnet 2 vt. antingen i första eller andra åk. Av sammanställningen över elevernas tillval framgår att mer än en fjärdedel av eleverna på den ekonomiska linjen läst konsumentkunskap.

I den allmänna debatten framhålls ofta betydelsen av att konsumentupplysningen effektiviseras. Regering och riksdag har diskuterat och beslutat i frågor inom konsumentpolitiken, och olika statliga utredningar har framlagt förslag om en organiserad konsumentupplysning. Ofta framhålls skolans stora betydelse för utbildningen av medvetna och kunniga konsumenter.

Det är därför helt i linje med den allmänna positiva inställningen till konsumentkunskap att skolöverstyrelsen i sitt förslag till reviderad timplan föreslår att ämnet skall vara obligatoriskt för bägge linjerna och läsas 2 vt. i åk. 2. Desto mer förvånande är det att departementschefen utan motivering går ifrån skolöverstyrelsens förslag och i stället föreslår att ämnet skall kunna väljas som tillvalsämne och då i konkurrens med B- och C-språken.

Med de ökade krav som ställs på konsumenterna vill vi föreslå att ämnet konsumentkunskap blir obligatoriskt för alla elever vid de tvååriga sociala och ekonomiska linjerna vid gymnasieskolan. Ämnets starka anknytning till frågor av såväl ekonomisk som samhällelig betydelse betonas i skolöverstyrelsens förslag till timfördelning mellan social- och familjekunskap, samhällskunskap samt konsumentkunskap och ger konsumentkunskapen den ställning som den enligt vår uppfattning bör ha.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att ämnet konsumentkunskap blir obligatoriskt för elever vid de sociala och ekonomiska linjerna vid den tvååriga gymnasieskolan.

Stockholm den 27 oktober 1970

Ingrid Sundberg (m)

Alf Wennerfors (m)